

MIEJSCA I PODRÓŻE

Ciekawostki o Wrocławiu: 40 sprawdzonych faktów

Ciekawostki zebrał: Marcin Balana · Opublikowano: 20.10.2026 · Zaktualizowano: 20.10.2026 · Zweryfikowano: 20.10.2026

Wrocław, stolica Dolnego Śląska nad Odrą, to miasto 12 wysp i 112 mostów, a jego Hala Stulecia z 1913 r. jest od 2006 r. na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO. Biskupstwo wrocławskie powstało w 1000 r., uniwersytet w 1702 r., a z miastem związanych jest 10 laureatów Nagrody Nobla. W 2016 r. Wrocław był Europejską Stolicą Kultury.

NAJWAŻNIEJSZE W SKRÓCIE

- Biskupstwo wrocławskie utworzono w 1000 r., podczas zjazdu gnieźnieńskiego.
- Hala Stulecia, otwarta 20 maja 1913 r., jest od 2006 r. na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO.
- Według Visit Wrocław miasto ma 12 wysp i 112 mostów.
- Panorama Racławicka ma wymiary 15 × 114 m i od 1985 r. jest pokazywana we wrocławskiej rotundzie.
- Z Wrocławiem związanych jest 10 laureatów Nagrody Nobla.
- Podczas powodzi w lipcu 1997 r. pod wodą znalazło się prawie 40% Wrocławia.
- Wrocławskie zoo otwarto 10 lipca 1865 r. i jest najstarszym ogrodem zoologicznym w Polsce.

Od grodu na Ostrowie do Festung Breslau

1 Biskupstwo wrocławskie powstało w 1000 r.

Biskupstwo wrocławskie utworzono w 1000 r., podczas zjazdu gnieźnieńskiego, a jego siedzibą stał się gród na Ostrowie Tumskim, otoczony wodami Odry. Od tego dawnego grodu wzięto początek miasto. Katedra na Ostrowie Tumskim ma 21 kaplic, a po zniszczeniach wojennych odbudowano ją w 1951 r., gdy konsekrował ją abp Stefan Wyszyński.[1]

Źródło: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Ostrów Tumski. Wystawa „Wrocławskie metamorfozy”, Data publikacji: 2015.05.11, Data odczytu: 2026.10.19

2 Wrocławski Rynek ma prawie 40 tys. m²

Rynek we Wrocławiu ma powierzchnię niemal 40 tys. m², a jego granice wytyczono już w XIII w. Z Rynku wychodzi 11 ulic, a otacza go ok. 60 kolorowych kamienic. Stojący pośrodku Stary Ratusz budowano ok. 250 lat, a w pierwszej połowie XIX w. dostawiono do niego Nowy Ratusz.[2]

Źródło: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Rynek i Ratusz. Poznaj Wrocław, Data publikacji: 2024.10.24, Data odczytu: 2026.10.19

3 Historyczne centrum Wrocławia jest pomnikiem historii od 1994 r.

Zarządzeniem Prezydenta RP z 8 września 1994 r. „Wrocław – zespół historycznego centrum” uznano za pomnik historii. Zarządzenie opublikowano w „Monitorze Polskim” w 1994 r., a granice chronionego zespołu wyznacza dołączona do niego mapa. Pomnikiem historii Wrocławia jest więc cały zespół historycznego centrum, a nie pojedynczy budynek.[3]

Źródło: Monitor Polski, Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 września 1994 r. w sprawie uznania za pomnik

historii , Data odczytu: 2026.10.20

4 Oblężenie Festung Breslau trwało ok. 80 dni

Oblężenie Wrocławia, ogłoszonego przez Niemców twierdzą Festung Breslau, trwało od 15 lutego do 6 maja 1945 r., czyli ok. 80 dni. O przekształceniu miasta w twierdzę Niemcy zdecydowali w sierpniu 1944 r. W nocy z 15 na 16 lutego wojska sowieckie zamknęły miasto w okrążeniu, a 6 maja gen. Hermann Niehoff podpisał kapitulację twierdzy.[4][5]

Źródła: Instytut Pamięci Narodowej, Joanna Lubecka, Upadek Festung Breslau , Data publikacji: 2024.05.03, Data odczytu: 2026.10.19; Muzeum Historii Polski (dzieje.pl, PAP), 75 lat temu podpisano kapitulację Festung Breslau , Data publikacji: 2020.05.06, Data odczytu: 2026.10.19

5 Ewakuacja Breslau w 1945 r. objęta ok. 700 tys. osób

Rozkaz ewakuacji Wrocławia wydał 20 stycznia 1945 r. gauleiter Śląska Karl Hanke, a do opuszczenia miasta zmuszono, według szacunków, ok. 700 tys. osób. Podczas ewakuacji, z zimna i wycieńczenia, zmarło ok. 90 tys. cywilów. Miasto opuszczali głównie kobiety, dzieci i osoby starsze.[5][4]

Źródła: Muzeum Historii Polski (dzieje.pl, PAP), 75 lat temu podpisano kapitulację Festung Breslau , Data publikacji: 2020.05.06, Data odczytu: 2026.10.19; Instytut Pamięci Narodowej, Joanna Lubecka, Upadek Festung Breslau , Data publikacji: 2024.05.03, Data odczytu: 2026.10.19

6 W 1945 r. zniszczeniu uległo 90% Starego Miasta we Wrocławiu

W wyniku dwudniowego nalotu na centrum Breslau w 1945 r. zniszczone zostało 90% Starego Miasta, podaje Instytut Pamięci Narodowej. Od 23 lutego 1945 r. Niemcy wyburzali też zabudowę w okolicy dzisiejszego pl. Grunwaldzkiego, aby urządzić tam lotnisko. Szczególnie zniszczone zostały południowe i zachodnie dzielnice miasta.[4][5]

Źródła: Instytut Pamięci Narodowej, Joanna Lubecka, Upadek Festung Breslau , Data publikacji: 2024.05.03, Data odczytu: 2026.10.19; Muzeum Historii Polski (dzieje.pl, PAP), 75 lat temu podpisano kapitulację Festung Breslau , Data publikacji: 2020.05.06, Data odczytu: 2026.10.19

Hala Stulecia i tereny wystawowe

7 Hala Stulecia jest na liście UNESCO od 2006 r.

Hala Stulecia we Wrocławiu trafiła na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w 2006 r., decyzją Komitetu Światowego Dziedzictwa obradującego w Wilnie. Wpisano ją na podstawie trzech kryteriów, m.in. jako pionierskie dzieło nowoczesnej inżynierii i architektury z żelbetu. Chroniony obiekt zajmuje 36,69 ha, a strefa buforowa 189,68 ha.[6][7]

Źródła: UNESCO World Heritage Centre, Decision 30 COM 8B.47, Centennial Hall in Wrocław , Data odczytu: 2026.10.19; UNESCO World Heritage Centre, Centennial Hall in Wrocław , Data odczytu: 2026.10.19

8 Kopia Hali Stulecia ma 65 m rozpiętości

Kopia Hali Stulecia we Wrocławiu ma 65 m rozpiętości, a cały budynek ma 42 m wysokości. Budowa według projektu Maxa Berga ruszyła w czerwcu 1911 r. i zakończyła się w grudniu 1912 r., a uroczyste otwarcie odbyło się 20 maja 1913 r. Żelbetowy gmach był wtedy największym na świecie obiektem wzniesionym w tej technologii.[8][7]

Źródła: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), 101 lat od otwarcia Hali Stulecia , Data publikacji: 2014.05.20, Data odczytu: 2026.10.19; UNESCO World Heritage Centre, Centennial Hall in Wrocław , Data odczytu: 2026.10.19

9 Hala Stulecia upamiętniała 100. rocznicę bitwy pod Lipskiem

Hala Stulecia powstała na Wystawę Stulecia w 1913 r., gdy w Prusach obchodzono 100. rocznicę zwycięstwa wojsk koalicji antyfrancuskiej nad armią Napoleona pod Lipskiem. Według UNESCO budynek miał służyć jako obiekt rekreacyjny, na konferencje, wystawy, koncerty, przedstawienia teatralne i operowe. Kopułę o wysokości 23 m wieńczy latarnia ze stali i szkła.[8][7]

Źródła: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), 101 lat od otwarcia Hali Stulecia , Data publikacji: 2014.05.20, Data odczytu: 2026.10.19; UNESCO World Heritage Centre, Centennial Hall in Wrocław , Data odczytu: 2026.10.19

10 Hala Stulecia jest pomnikiem historii od 2005 r.

Rozporządzeniem Prezydenta RP z 13 kwietnia 2005 r. „Wrocław – Halę Stulecia” uznano za pomnik historii, rok przed wpisem na listę UNESCO. Ochroną objęto Halę Stulecia wraz z towarzyszącymi budynkami i otoczeniem parkowym. Obszar wyznaczają ulice Adama Mickiewicza, Mikołaja Kopernika i Zygmunta Wróblewskiego.[9]

Źródło: Dziennik Ustaw, Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 kwietnia 2005 r. w sprawie uznania za pomnik historii (Dz.U. 2005 nr 64) , Data odczytu: 2026.10.20

11 Iglica przy Hali Stulecia ma dziś 90,3 m

Iglica przy Hali Stulecia we Wrocławiu ma dziś 90 m i 30 cm wysokości, choć pierwotnie, jeszcze z pióropuszem, mierzyła 106 m. Tę 40-tonową konstrukcję według projektu Stanisława Hempla postawiono na Wystawę Ziem Odzyskanych. W latach 60. XX w. ścięto jej skorodowany szczyt do 96 m, a dokładną wysokość zmierzono ponownie podczas remontu w 2016 r.[10][7]

Źródła: Hala Stulecia we Wrocławiu, Iglica , Data odczytu: 2026.10.19; UNESCO World Heritage Centre, Centennial Hall in Wrocław , Data odczytu: 2026.10.19

12 Ogród Japoński we Wrocławiu powstał w 1913 r.

Ogród Japoński we Wrocławiu założono w 1913 r. przy okazji Wystawy Stulecia, z inicjatywy hrabiego Fritza von Hochberga, miłośnika kultury orientalnej. Do projektu zaangażował on japońskiego ogrodnika Mankichiego Araia. W 1997 r., tuż po odbudowie, ogród zniszczyła powódź, a ponownie otwarto go w 1999 r. po pracach z udziałem specjalistów z Japonii.[11]

Źródło: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Ogród Japoński. Poznaj Wrocław , Data publikacji: 2024.10.24, Data odczytu: 2026.10.19

Odra, wyspy i mosty

13 Wrocław ma 12 wysp i 112 mostów

Wrocław jest miastem 12 wysp i 112 mostów, podaje miejska organizacja turystyczna Visit Wrocław. Inne wyliczenia mówią o ponad 120 mostach i przeprawach, dlatego miasto bywa nazywane Wenecją Północy. Oprócz mostów na Odrze we Wrocławiu powstało kilkanaście mostów na jej dopływach, a także kładki.[12][13]

Źródła: Visit Wrocław, Wrocław's history , Data odczytu: 2026.10.19; Fundacja Otwartego Muzeum Techniki, Mosty i przeprawy Wrocławia (trasa turystyczna, 2007) , Data odczytu: 2026.10.19

14 Pierwsza wzmianka o moście we Wrocławiu pochodzi z 1149 r.

Najstarsza wzmianka o moście we Wrocławiu pochodzi z 1149 r. i dotyczy połączenia wyspy Piaskowej z osadą na lewym brzegu Odry. W XVI w. na Odrze i dwóch fosach miejskich było już co najmniej 29 obiektów mostowych. Ich liczba rosła razem z miastem, które rozwijało się na wyspach i ostrowach.[13]

Źródło: Fundacja Otwartego Muzeum Techniki, Mosty i przeprawy Wrocławia (trasa turystyczna, 2007) , Data odczytu: 2026.10.19

15 Most Piaskowy z 1861 r. to najstarszy most Wrocławia

Najstarszym mostem we Wrocławiu jest Most Piaskowy, zbudowany w 1861 r. według projektu E. Ubera w miejscu wcześniejszego mostu drewnianego. Ma konstrukcję stalową nitowaną, opartą na masywnych przyczółkach. Prowadzi na Wyspę Piaskową, czyli w miejsce, którego dotyczy najstarsza wzmianka o wrocławskim moście z 1149 r.[13]

Źródło: Fundacja Otwartego Muzeum Techniki, Mosty i przeprawy Wrocławia (trasa turystyczna, 2007) , Data odczytu: 2026.10.19

16 Most Grunwaldzki otwarto 10 października 1910 r.

Most Grunwaldzki, jeden z symboli Wrocławia, zbudowano w latach 1908–1910 jako most wiszący, a uroczyste otwarto dla ruchu 10 października 1910 r. Jego światło, czyli odległość między podporami, wynosi 112,50 m. Długość mostu mierzona w osi filarów to 126,60 m.[13]

Źródło: Fundacja Otwartego Muzeum Techniki, Mosty i przeprawy Wrocławia (trasa turystyczna, 2007) , Data odczytu: 2026.10.19

17 Odra płynie przez Wrocław na odcinku 26 km

Odra płynie w granicach Wrocławia na długości 26 km, podaje Visit Wrocław. Najwyższy punkt miasta leży na wysokości 155 m n.p.m. na Maślicach, a najniższy na wysokości 105 m n.p.m. w Praczech Odrzańskich. Oprócz Odry przez Wrocław płyną też Oława, Ślęza, Bystrzyca i Widawa, które łączą się z nią w granicach miasta.[12][14]

Źródła: Visit Wrocław, Wrocław's history , Data odczytu: 2026.10.20; Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Ile rzek jest we Wrocławiu? , Data publikacji: 2024.09.30, Data odczytu: 2026.10.20

18 Powódź z 1997 r. zalała prawie 40% Wrocławia

Woda z powodzi tysiąclecia dotarła do Wrocławia 12 lipca 1997 r. i dotknęła prawie 40% miasta. Wrocławski Węzeł Wodny musiał wtedy przyjąć aż 3650 m³ wody na sekundę, mierząc przy Trestnie. Na osiedlu Kozanów fala powodziowa sięgała nawet do 3. piętra. W latach 90. nie istniał jeszcze zbiornik przeciwpowodziowy Racibórz Dolny o pojemności 185 mln m³. [15]

Źródło: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Wielka woda. Powódź 1997 , Data publikacji: 2024.07.12, Data odczytu: 2026.10.19

19 Modernizacja Wrocławskiego Węzła Wodnego kosztowała ponad 1 mld zł

Modernizacja Wrocławskiego Węzła Wodnego, prowadzona w ramach rządowego projektu, ruszyła w 2012 r., trwała ok. 10 lat i kosztowała ponad 1 mld zł. Dziś węzeł może przyjąć 3100 m³ wody na sekundę. Wrocław zalewały też wcześniejsze powodzie: w lipcu 1903 r. woda dotknęła ok. połowy ówczesnego Breslau.[15]

Źródło: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Wielka woda. Powódź 1997 , Data publikacji: 2024.07.12, Data odczytu: 2026.10.19

20 **Hydropolis działa w zbiorniku wody z 1893 r.**

Hydropolis, wrocławskie centrum wiedzy o wodzie, otwarto 5 grudnia 2015 r. w dawnym podziemnym zbiorniku wody czystej o powierzchni 4000 m². Zbiornik pełnił swoją funkcję od 1893 do 2011 r. W Hydropolis można wejść do repliki batyskafu Trieste, którym w 1960 r. dwóch śmiazków zanurzyło się w Rowie Mariańskim.[16][17]

Źródła: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Hydropolis obchodzi swoje 4. urodziny , Data publikacji: 2019.12.03, Data odczytu: 2026.10.19; Visit Wrocław, Hydropolis , Data odczytu: 2026.10.19

Nauka, książki i sztuka

21 **Uniwersytet Wrocławski założono w 1702 r.**

Uniwersytet Wrocławski powstał w 1702 r., a jego fundatorem był cesarz Leopold I Habsburg. Dziś uczelnia ma 10 wydziałów i 2 jednostki międzywydziałowe. Studiuje na niej 25 500 osób, w tym 1400 cudzoziemców i 700 osób uczących się w języku angielskim.[18]

Źródło: Uniwersytet Wrocławski (Biuro ds. Promocji), Prezentacja o Uniwersytecie Wrocławskim , Data odczytu: 2026.10.19

22 **Aulę Leopoldyńską odwiedziło w 2017 r. ponad 120 tys. osób**

Aula Leopoldyńska w gmachu głównym Uniwersytetu Wrocławskiego przyjęła w 2017 r. ponad 120 tys. zwiedzających, mimo utrudnień związanych z pracami konserwatorskimi. W 2015 r. odwiedziło ją ponad 100 tys., a w 2016 r. ponad 140 tys. osób. Barokowy wystrój auli wykonano w latach 1731–1732, a cały gmach wznoszono i dekorowano w latach 1728–1740.[19]

Źródło: Uniwersytet Wrocławski, Complex conservation of Aula Leopoldina , Data odczytu: 2026.10.19

23 **Z Wrocławiem związanych jest 10 noblistów**

Z Wrocławiem związanych jest 10 laureatów Nagrody Nobla, którzy się tu urodzili, uczyli albo pracowali. Najwcześniej, w 1902 r., literacką Nagrodę Nobla otrzymał Theodor Mommsen, profesor we Wrocławiu. Na liście są też m.in. Paul Ehrlich (1908), Eduard Buchner (1907), Philipp Lenard (1905), Gerhart Hauptmann (1912) i Otto Stern (1943).[20]

Źródło: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Nobel prize winners from Wrocław , Data publikacji: 2014.07.29, Data odczytu: 2026.10.19

24 **We Wrocławiu urodzili się 3 nobliści**

We Wrocławiu urodzili się 3 laureaci Nagrody Nobla: chemik Fritz Haber (1918), fizyk Max Born (1954) i ekonomista Reinhard Selten (1994). Chemik Friedrich Bergius, noblista z 1931 r., urodził się w Złotnikach, które są dziś osiedlem Wrocławia. Max Born we Wrocławiu dorastał, chodził do szkoły i studiował.[20]

Źródło: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Nobel prize winners from Wrocław , Data publikacji: 2014.07.29, Data odczytu: 2026.10.19

25 Ossolineum przyjechało do Wrocławia w 1946 r.

W 1946 r. do Wrocławia przeniesiono Zakład Narodowy im. Ossolińskich, założony we Lwowie przez Józefa Maksymiliana Ossolińskiego. Pierwszy transport zbiorów ze Lwowa dotarł do miasta w lipcu 1946 r., a ostatecznie przewieziono ok. 27% dawnych zbiorów bibliotecznych. Nową siedzibą został dawny klasztor krzyżowców z czerwoną gwiazdą.[21]

Źródło: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), 200 lat Zakładu Narodowego im. Ossolińskich , Data publikacji: 2017.06.04, Data odczytu: 2026.10.19

26 Rękopis „Pana Tadeusza” kupił w 1999 r. gmina Wrocław

Rękopis „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza sprzedano w 1999 r. gminie Wrocław, która przekazała go Zakładowi Narodowemu im. Ossolińskich. Rękopis trafił do Ossolineum we Lwowie w 1939 r., gdy mieszkańcy miasta składali tam w depozyt swoje zbiory. Akt notarialny sprzedaży rękopisu gminie Wrocław sporządzono w 1999 r., ponad 50 lat po przeniesieniu Ossolineum do Wrocławia.[21]

Źródło: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), 200 lat Zakładu Narodowego im. Ossolińskich , Data publikacji: 2017.06.04, Data odczytu: 2026.10.19

27 Panorama Racławicka ma 15 × 114 m

Panorama Racławicka we Wrocławiu to obraz o wymiarach 15 × 114 m, namalowany w ciągu zaledwie 9 miesięcy. Pomysłodawcą był lwowski malarz Jan Styka, który zaprosił do współpracy batalistę Wojciecha Kossaka. Malowanie we Lwowie trwało od sierpnia 1893 do maja 1894 r., a publiczność zobaczyła obraz po raz pierwszy 5 czerwca 1894 r.[22][23]

Źródła: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Panorama Racławicka ma 131 lat. Poznaj jej detale , Data publikacji: 2025.04.04, Data odczytu: 2026.10.19; Culture.pl, Panorama Racławicka , Data publikacji: 2003.05.26, Data odczytu: 2026.10.19

28 Panorama Racławicka czekała na rotundę we Wrocławiu do 1985 r.

Panorama Racławicka przyjechała do Wrocławia w 1946 r., ale rotundę, w której ją pokazano, otwarto dopiero 14 czerwca 1985 r. Budowa rotundy trwała od 1967 do 1983 r., a o konserwację obrazu zabiegali przez lata 3 komitety społeczne. Wcześniej, w latach 1894–1944, obraz wystawiano w rotundzie w Parku Stryjskim we Lwowie.[23][22]

Źródła: Culture.pl, Panorama Racławicka , Data publikacji: 2003.05.26, Data odczytu: 2026.10.19; Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Panorama Racławicka ma 131 lat. Poznaj jej detale , Data publikacji: 2025.04.04, Data odczytu: 2026.10.19

29 Wrocław był Europejską Stolicą Kultury 2016

Wrocław był Europejską Stolicą Kultury w 2016 r., razem z hiszpańskim Donostia-San Sebastián. Według podsumowania Parlamentu Europejskiego w 2016 r. w hotelach Wrocławia nocowało o 50 000 zagranicznych turystów więcej niż w 2015 r. W wydarzeniach ESK uczestniczyło 14% firm z sektora kultury i kreatywnego, czyli ok. 450 z ponad 3000 firm.[24][25]

Źródła: Parlament Europejski, Legislative Observatory, European Capitals of Culture 2007–2019 (podsumowanie dokumentu) , Data publikacji: 2018.04.25, Data odczytu: 2026.10.19; European Fundraising Association, European Capitals of Culture in 2016: Wrocław and Donostia-San Sebastián , Data publikacji: 2011.07.13, Data odczytu: 2026.10.19

30 Wrocław jest Miastem Literatury UNESCO od 2019 r.

Wrocław otrzymał tytuł Miasta Literatury UNESCO 30 października 2019 r., jako drugie polskie miasto po Krakowie. Tego dnia do Sieci Miast Kreatywnych UNESCO przyjęto 66 miast, a cała sieć liczyła po tej decyzji 246 członków. Decyzję zatwierdziła dyrektorka generalna UNESCO Audrey Azoulay.[26][27]

Źródła: Ośrodek Informacji ONZ (UNRIC), Bergamo e Biella tra le 66 città creative designate dall'UNESCO , Data publikacji: 2019.11.05, Data odczytu: 2026.10.19; Polskie Radio, Poland's Wrocław named UNESCO City of Literature , Data publikacji: 2019.10.31, Data odczytu: 2026.10.19

Krasnale, latarnie i ogrody

31 Wrocławskie krasnale nawiązują do marszu z 1 czerwca 1988 r.

Wrocławskie krasnale nawiązują do Pomarańczowej Alternatywy, której największy happening, Rewolucja Krasnoludków, odbył się 1 czerwca 1988 r. o godz. 16.00 na ul. Świdnickiej. Wielotysięczny tłum przemaszzerował wtedy ulicami miasta, a wielu uczestników przebrało się za krasnale. Ruchem kierował Waldemar „Major” Fydrych.[28][29]

Źródła: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), 36 lat temu ulicami Wrocławia przemaszzerowało 10 tysięcy krasnoludków , Data publikacji: 2024.06.01, Data odczytu: 2026.10.19; Visit Wrocław, Take Over Wro: Hunting for Krasnale , Data odczytu: 2026.10.19

32 Pierwszy wrocławski krasnal stanął w 2001 r.

Pierwszy wrocławski krasnal, Papa Krasnal, stanął w 2001 r. na rogu ulic Świdnickiej i Kazimierza Wielkiego, na pamiątkę Pomarańczowej Alternatywy. Moda na krasnale ruszyła w 2005 r., gdy miasto zamówiło u artysty Tomasza Moczka 5 kolejnych figurek. Według Visit Wrocław Moczek stworzył już ponad 100 krasnali dla firm, sklepów i organizacji.[29][28]

Źródła: Visit Wrocław, Take Over Wro: Hunting for Krasnale , Data odczytu: 2026.10.19; Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), 36 lat temu ulicami Wrocławia przemaszzerowało 10 tysięcy krasnoludków , Data publikacji: 2024.06.01, Data odczytu: 2026.10.19

33 Na Ostrowie Tumskim latarnik zapala prawie 100 latarni gazowych

Na Ostrowie Tumskim we Wrocławiu latarnik w cylindrze i pelerynie co wieczór ręcznie zapala prawie 100 latarni gazowych, a rano je gasi. Według Urzędu Miejskiego to jedyna taka atrakcja w Polsce. Zimą latarnik zaczyna zapalanie o 15.20, a gaszenie o 6.20.[30]

Źródło: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Wrocławski latarnik jedyny taki w Polsce , Data publikacji: 2025.01.01, Data odczytu: 2026.10.19

34 Lampy gazowe rozświetliły Wrocław po raz pierwszy w 1847 r.

Lampy gazowe zapłonęły we Wrocławiu po raz pierwszy w 1847 r., a w centrum miasta uruchomiono wtedy 758 latarni. Do dziś tradycję ręcznego zapalania gazowych latarni podtrzymuje latarnik z Ostrowa Tumskiego. Wykonuje tę pracę od ponad 16 lat, a miasto ogłasza przetarg na roczną obsługę latarni.[30]

Źródło: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Wrocławski latarnik jedyny taki w Polsce , Data publikacji: 2025.01.01, Data odczytu: 2026.10.19

35 Zoo Wrocław otwarto 10 lipca 1865 r.

Ogród zoologiczny we Wrocławiu otwarto oficjalnie 10 lipca 1865 r. i jest to najstarsze zoo w Polsce. Na start miasto przekazało mu 9,5 ha terenu nad Odrą, a zgromadzono 452 zwierzęta ze 120 gatunków. W pierwszym roku zoo odwiedziło 67 tys. osób, a na początku XX w. już 318 tys.[31]

Źródło: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), 150 lat zoo we Wrocławiu , Data publikacji: 2015.07.01, Data odczytu: 2026.10.19

36 Zoo Wrocław ma ok. 12 tys. zwierząt z ok. 1100 gatunków

W 2015 r., w 150. rocznicę otwarcia, kolekcja zoo we Wrocławiu liczyła ok. 12 tys. zwierząt z ok. 1100 gatunków. Dla porównania w 1865 r. było ich 452, a po powojennym otwarciu w 1948 r. zoo miało 224 zwierzęta z 72 gatunków. Rozwój umożliwiło m.in. powiększenie terenu o kolejne 15 ha.[31]

Źródło: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), 150 lat zoo we Wrocławiu , Data publikacji: 2015.07.01, Data odczytu: 2026.10.19

37 Afrykarium we Wrocławiu mieści 15 mln litrów wody

Afrykarium w zoo we Wrocławiu, otwarte w 2014 r., mieści łącznie 15 mln litrów wody w basenach, filtrach i rurach. Stoi na działce o powierzchni 1,9 ha, a w strefie Kanału Mozambickiego ma akrylowy tunel o długości 18 m. Do listopada 2024 r. odwiedziło je 16 mln osób.[32][31]

Źródła: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Afrykarium w liczbach , Data publikacji: 2024.11.03, Data odczytu: 2026.10.19; Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), 150 lat zoo we Wrocławiu , Data publikacji: 2015.07.01, Data odczytu: 2026.10.19

38 Ogród Botaniczny we Wrocławiu powstał w 1811 r.

Ogród Botaniczny we Wrocławiu założono w 1811 r. na 5 ha, a pierwsze 427 roślin kupiono od rolnika z Oleśnicy. Już w 1816 r. uprawiano w nim 2000 roślin. Dziś na prawie 7,5 ha rośnie ok. 11,5 tys. roślin i ich odmian, a po zniszczeniach wojennych ogród wznowił działalność w maju 1945 r.[33]

Źródło: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Ogród Botaniczny. Poznaj Wrocław , Data publikacji: 2024.10.24, Data odczytu: 2026.10.19

Wrocław w statystykach

39 Wrocław zajmuje 292,8 km²

Wrocław zajmuje 292,8 km² i w 2022 r. liczył 674,1 tys. mieszkańców, wynika z danych Głównego Urzędu Statystycznego. Na 1 km² przypadało wtedy 2302 osoby, więcej niż w 2000 r., gdy było ich 2188. Powierzchnia miasta nie zmieniła się od 2000 r., a lasy zajmują 7,7% jego obszaru.[34]

Źródło: Urząd Statystyczny we Wrocławiu (GUS), Rocznik Statystyczny Wrocławia 2023, Tablice przeglądowe. Ważniejsze dane o Wrocławiu , Data odczytu: 2026.10.19

40 We Wrocławiu działało w 2022 r. 25 uczelni

We Wrocławiu działało w 2022 r. 25 uczelni, na których studiowało 105,8 tys. osób, podaje Główny Urząd Statystyczny. W 2010 r. studentów było 146,1 tys., a w 2000 r. 119,9 tys. W 2022 r. z noclegów we Wrocławiu skorzystało 1770,2 osoby na 1000 mieszkańców, wobec 590 osób w 2000 r.[34]

Źródło: Urząd Statystyczny we Wrocławiu (GUS), Rocznik Statystyczny Wrocławia 2023, Tablice przeglądowe. Ważniejsze dane o

Wrocławiu , Data odczytu: 2026.10.19

Wrocław w liczbach

Parametr | Wartość

Powierzchnia miasta | 292,8 km²

Liczba mieszkańców (2022) | 674,1 tys.

Wyspy i mosty (Visit Wrocław) | 12 wysp, 112 mostów

Długość Odry w granicach miasta | 26 km

Rozpiętość kopuły Hali Stulecia | 65 m

Wpis Hali Stulecia na listę UNESCO | 2006 r.

Wymiary Panoramy Racławickiej | 15 × 114 m

Laureaci Nagrody Nobla związani z miastem | 10

Część miasta zalana w 1997 r. | prawie 40%

Otwarcie zoo | 10 lipca 1865 r.

Źródła danych: GUS (Urząd Statystyczny we Wrocławiu), Visit Wrocław, UNESCO World Heritage Centre, Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl). Stan na 20 października 2026 r.

Mity i fakty o Wrocławiu

FAŁSZ

„Hala Stulecia od początku była budowlą polską”

Halę zbudował w latach 1911–1913 miejski architekt Max Berg w ówczesnym niemieckim Breslau, na obchody 100. rocznicy bitwy pod Lipskiem. Po kapitulacji w maju 1945 r. do miasta przybyła polska administracja, a w Poczdamie przyznano Wrocław Polsce.[8][7][35]

Źródła: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), 101 lat od otwarcia Hali Stulecia , Data publikacji: 2014.05.20, Data odczytu: 2026.10.20; UNESCO World Heritage Centre, Centennial Hall in Wrocław , Data odczytu: 2026.10.20; Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Historia Wrocławia – najważniejsze fakty , Data publikacji: 2022.03.25, Data odczytu: 2026.10.20

FAŁSZ

„Panorama Racławicka powstała we Wrocławiu”

Obraz namalowano we Lwowie w latach 1893–1894 i tam pokazywano go do 1944 r. Do Wrocławia trafił w 1946 r., a w rotundzie wystawiono go w 1985 r.[23]

Źródło: Culture.pl, Panorama Racławicka , Data publikacji: 2003.05.26, Data odczytu: 2026.10.19

CZĘŚCIOWO PRAWDA

„Wrocławskie krasnale to tylko atrakcja dla turystów”

Dziś przyciągają turystów, ale nawiązują do Pomarańczowej Alternatywy i jej happeningu z 1 czerwca 1988 r. Pierwszy krasnal, Papa Krasnal, stanął w 2001 r. na pamiątkę tego ruchu.[28][29]

Źródła: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), 36 lat temu ulicami Wrocławia przemaszzerowało 10 tysięcy krasnoludków , Data publikacji: 2024.06.01, Data odczytu: 2026.10.19; Visit Wrocław, Take Over Wro: Hunting for Krasnale , Data odczytu: 2026.10.19

FAŁSZ

„Wrocław ma dokładnie ustaloną liczbę mostów”

Visit Wrocław podaje 112 mostów, a opracowanie Fundacji Otwartego Muzeum Techniki mówi o ponad 120 mostach i przeprawach według różnych wyliczeń. Wynik zależy od tego, co uznaje się za most.[12][13]

Źródła: Visit Wrocław, Wrocław's history , Data odczytu: 2026.10.19; Fundacja Otwartego Muzeum Techniki, Mosty i przeprawy Wrocławia (trasa turystyczna, 2007) , Data odczytu: 2026.10.19

FAŁSZ

„Wszystkie zbiory Ossolineum przewieziono ze Lwowa do Wrocławia”

Do Wrocławia trafiło ok. 27% dawnych zbiorów bibliotecznych. Od 2004 r., na mocy umowy z Biblioteką im. Stefanyka we Lwowie, Ossolineum ma pełny dostęp do zbiorów, które zostały we Lwowie.[21]

Źródło: Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), 200 lat Zakładu Narodowego im. Ossolińskich , Data publikacji: 2017.06.04, Data odczytu: 2026.10.19

Źródła

1. Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Ostrów Tumski. Wystawa „Wrocławskie metamorfozy”. Adres: <https://www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/ostrow-tumski-wroclaw-wystawa-wroclawskie-metamorfozy>. Data publikacji: 2015.05.11. Data odczytu: 2026.10.19.
2. Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Rynek i Ratusz. Poznaj Wrocław. Adres: <https://www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/rynek-ratusz-poznaj-wroclaw>. Data publikacji: 2024.10.24. Data odczytu: 2026.10.19.
3. Monitor Polski, Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 września 1994 r. w sprawie uznania za pomnik historii. Adres: <https://eli.gov.pl/eli/MP/1994/425/ogl/pol/pdf>. Data odczytu: 2026.10.20.
4. Instytut Pamięci Narodowej, Joanna Lubecka, Upadek Festung Breslau. Adres: <https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/edukacja/przystanek-historia/97188,Upadek-Festung-Breslau.pdf>. Data publikacji: 2024.05.03. Data odczytu: 2026.10.19.
5. Muzeum Historii Polski (dzieje.pl, PAP), 75 lat temu podpisano kapitulację Festung Breslau. Adres: <https://dzieje.pl/wiadomosci/75-lat-temu-podpisano-kapitulacje-festung-breslau>. Data publikacji: 2020.05.06. Data odczytu: 2026.10.19.
6. UNESCO World Heritage Centre, Decision 30 COM 8B.47, Centennial Hall in Wrocław. Adres: <https://whc.unesco.org/en/decisions/1010>. Data odczytu: 2026.10.19.
7. UNESCO World Heritage Centre, Centennial Hall in Wrocław. Adres: <https://whc.unesco.org/en/list/1165/lother=ja>. Data odczytu: 2026.10.19.
8. Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), 101 lat od otwarcia Hali Stulecia. Adres: <https://www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/101-lat-od-otwarcia-hali-stulecia>. Data publikacji: 2014.05.20. Data odczytu: 2026.10.19.
9. Dziennik Ustaw, Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 kwietnia 2005 r. w sprawie uznania za pomnik historii (Dz.U. 2005 nr 64). Adres: <https://eli.gov.pl/eli/DU/2005/570/ogl/pol/pdf>. Data odczytu: 2026.10.20.
10. Hala Stulecia we Wrocławiu, Iglica. Adres: <https://halastulecia.pl/en/sightseeing/iglica/>. Data odczytu: 2026.10.19.
11. Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Ogród Japoński. Poznaj Wrocław. Adres: <https://www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/ogrod-japonski-poznaj-wroclaw>. Data publikacji: 2024.10.24. Data odczytu: 2026.10.19.
12. Visit Wrocław, Wrocław's history. Adres: <https://visitwroclaw.eu/en/wroclaws-history>. Data odczytu: 2026.10.19.
13. Fundacja Otwartego Muzeum Techniki, Mosty i przeprawy Wrocławia (trasa turystyczna, 2007). Adres:

https://www.wroclaw.pl/files/Turystyka/trasa_Mosty_przeprawy.pdf. Data odczytu: 2026.10.19.

14. Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Ile rzek jest we Wrocławiu?. Adres:

<https://www.wroclaw.pl/zielony-wroclaw/ile-rzek-jest-we-wroclawiu-zielona-dobra>. Data publikacji: 2024.09.30. Data odczytu: 2026.10.20.

15. Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Wielka woda. Powódź 1997. Adres:

<https://www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/wielka-woda-powodz-1997-mapa-hydropolis-zdjecia-zalanego-miasta>. Data publikacji: 2024.07.12. Data odczytu: 2026.10.19.

16. Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Hydropolis obchodzi swoje 4. urodziny. Adres:

<https://www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/hydropolis-obchodzi-swoje-4-urodziny>. Data publikacji: 2019.12.03. Data odczytu: 2026.10.19.

17. Visit Wrocław, Hydropolis. Adres: <https://visitwroclaw.eu/en/place/hydropolis-1>. Data odczytu: 2026.10.19.

18. Uniwersytet Wrocławski (Biuro ds. Promocji), Prezentacja o Uniwersytecie Wrocławskim. Adres:

https://chem.uwr.edu.pl/wp-content/uploads/sites/164/2025/01/Prezentacja_o_UWr_PL.pdf. Data odczytu: 2026.10.19.

19. Uniwersytet Wrocławski, Complex conservation of Aula Leopoldina. Adres: <https://uwr.edu.pl/en/?p=55534>. Data odczytu: 2026.10.19.

20. Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Nobel prize winners from Wrocław. Adres:

<https://www.wroclaw.pl/en/nobel-prize-winners-from-wroclaw>. Data publikacji: 2014.07.29. Data odczytu: 2026.10.19.

21. Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), 200 lat Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Adres:

<https://www.wroclaw.pl/portal/200-lat-zakladu-narodowego-im-ossolinski>. Data publikacji: 2017.06.04. Data odczytu: 2026.10.19.

22. Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Panorama Raclawicka ma 131 lat. Poznaj jej detale. Adres:

<https://www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/panorama-raclawicka-ma-131-lat-poznaj-jej-detale>. Data publikacji: 2025.04.04. Data odczytu: 2026.10.19.

23. Culture.pl, Panorama Raclawicka. Adres: <https://culture.pl/en/place/panorama-raclawicka>. Data publikacji: 2003.05.26. Data odczytu: 2026.10.19.

24. Parlament Europejski, Legislative Observatory, European Capitals of Culture 2007–2019 (podsumowanie dokumentu).

Adres: <https://oeil.europarl.europa.eu/oeil/en/document-summary?id=1532379>. Data publikacji: 2018.04.25. Data odczytu: 2026.10.19.

25. European Fundraising Association, European Capitals of Culture in 2016: Wrocław and Donostia-San Sebastián. Adres:

<https://www.efa-aef.eu/en/news/920-european-capitals-of-culture-in-2016-wroclaw-and-donostia-san-sebastian/>. Data publikacji: 2011.07.13. Data odczytu: 2026.10.19.

26. Ośrodek Informacji ONZ (UNRIC), Bergamo e Biella tra le 66 città creative designate dall'UNESCO. Adres:

<https://unric.org/it/bergamo-e-biella-tra-le-66-citta-creative-designate-dallunesco/>. Data publikacji: 2019.11.05. Data odczytu: 2026.10.19.

27. Polskie Radio, Poland's Wrocław named UNESCO City of Literature. Adres:

<https://www.polskieradio.pl/395/7791/artykul/2394926,poland-s-wroclaw-named-unesco-city-of-literature>. Data publikacji: 2019.10.31. Data odczytu: 2026.10.19.

28. Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), 36 lat temu ulicami Wrocławia przemaszerowało 10 tysięcy krasnoludków. Adres:

<https://www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/36-lat-temu-ulicami-wroclawia-premaszerowalo-10-tysiecy-krasnoludkow>. Data publikacji: 2024.06.01. Data odczytu: 2026.10.19.

29. Visit Wrocław, Take Over Wro: Hunting for Krasnale. Adres:

<https://visitwroclaw.eu/en/take-over-wro-hunting-for-krasnale>. Data odczytu: 2026.10.19.

30. Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Wrocławski latarnik jedyny taki w Polsce. Adres:

<https://www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/wroclawski-latarnik-jedyny-taki-w-polsce-w-cylindrze-i-pelerynie-od-kilkunastu-l-at-rozswietla-ostrow-tumski>. Data publikacji: 2025.01.01. Data odczytu: 2026.10.19.

31. Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), 150 lat zoo we Wrocławiu. Adres:

<https://www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/150-lat-zoo-we-wroclawiu>. Data publikacji: 2015.07.01. Data odczytu: 2026.10.19.

32. Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Afrykarium w liczbach. Adres:

<https://www.wroclaw.pl/zielony-wroclaw/afrykarium-w-liczbach-czyli-o-pingwinach-salacie-betonie-i-wielorybach>. Data publikacji: 2024.11.03. Data odczytu: 2026.10.19.

33. Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Ogród Botaniczny. Poznaj Wrocław. Adres:

<https://www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/ogrod-botaniczny-poznaj-wroclaw>. Data publikacji: 2024.10.24. Data odczytu: 2026.10.19.

34. Urząd Statystyczny we Wrocławiu (GUS), Rocznik Statystyczny Wrocławia 2023, Tablice przeglądowe. Ważniejsze dane o Wrocławiu. Adres:

https://wroclaw.stat.gov.pl:443/files/gfx/wroclaw/en/defaultstronaopisowa/1998/1/2/1_wazniejsze_dane_o_wroclawiu_2023.pdf. Data odczytu: 2026.10.19.

35. Urząd Miejski Wrocławia (wroclaw.pl), Historia Wrocławia – najważniejsze fakty. Adres:

<https://www.wroclaw.pl/dla-mieszkanca/historia-wroclawia-najwazniejsze-fakty>. Data publikacji: 2022.03.25. Data odczytu: 2026.10.20.